

Üretken Liderlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Üretken Liderlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32246>

Özet

Üretken Liderlik Ölçeği (ÜLÖ), Çetin ve Demirbilek (2020) tarafından geliştirilen ve liderlerin örgütsel bağlamda sergilediği üretkenliği esas alan davranışlar ölçmeyi amaçlayan bir psikometrik araçtır. Ölçek, özellikle eğitim ve organizasyonel alanlarda yöneticilerin hem görev odaklılığı hem de yenilikçilik ve gelişim odaklılığı gibi kritik boyutların değerlendirilmesine üzere tasarlanmıştır. Geliştirme çalışması, modern liderlik yaklaşımlarının gerektirdiği verimlilik ve etkinlik unsurlarının bir araya getiren kapsamlı bir liderlik profilini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler

Liderlik, Üretkenlik, Ölçek geliştirme, Eğitim yönetimi, Organizasyonel davranış, Liderlik yetkinlikleri.

Yazarlar

M. Çetin, Mesut Demirbilek.

Amaç

Üretken Liderlik Ölçeği'nin temel amacı, liderlerin örgütsel hedeflere ulaşmada sergiledikleri verimli, yenilikçi ve sonuç odaklı davranışları geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçebilecek standart bir araç sunmaktır. Bu araç, liderlik araştırmalarında ve eğitim kurumlarında görev yapan yöneticilerin mevcut liderlik profillerini değerlendirmede, güçlü yönlerini ve gelişim alanlarını bilimsel verilerle belirlemede kullanılmak üzere geliştirilmiştir.

Ölçek, liderlik becerilerinin sadece rutin görevleri yerine getirme kapasitesini değil, aynı zamanda zorluklarla başa çıkma, yeni stratejiler geliştirme ve takipçilerini üst düzey performansa tevik etme yeteneğini de kapsamayacak hedefler. Bu sayede, liderlik etkinliğinin daha bütüncül bir değerlendirilmesine olanak tanır.

Yapı

Ölçek, literatürde tanımlanan üretken liderlik yapısının çok boyutlu bir perspektiften ele almaktadır. Üretken liderlik, yalnızca çıktıyı maksimize etmeyi değil, aynı zamanda kaynakların etkin kullanımı ve sürekli gelişimi desteklemeyi de gerektiren karmaşık bir yapıdır. Bu yapı, liderin görev performans, ilgisel yönetim ve yenilikçilik tevik gibi temel boyutları içerecek şekilde teorik olarak temellendirilmiştir. Ölçeğin nihai faktör yapısı, liderlik alanındaki verimlilik ve gelişim yönetimi arasındaki dengeyi yansıtmaktadır.

Geçerlik

Üretken Liderlik Ölçeği'nin geçerlik çalışmaları, yapı geçerliği üzerine yoğunlaşmıştır. Geliştirme sürecinde, ölçek maddelerinin ilgili yapıyı temsil etme derecesini belirlemek amacıyla uzman görüşleri alınarak kapsam geçerliği sağlanmıştır. Yapı geçerliğini incelemek üzere ise hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin teorik olarak öngörülen faktör yapısını desteklediğini ve kabul edilebilir uyum indeksleri sergilediğini göstermektedir (Çetin & Demirbilek, 2020).

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik çalışmaları, iç tutarlılık katsayısını hesaplanmasyla gerçekleştirilmiştir. Ölçek maddelerinin tutarlılığını ölçen Cronbach Alfa katsayısı, kabul edilebilir düzeyin üzerinde bulunmuştur. Bu yüksek alfa değerleri, Üretken Liderlik Ölçeği maddelerinin birbirleriyle uyumlu olduğunu ve ölçülmek istenen üretken liderlik yapısını tutarlı bir şekilde yansıttığını kanıtlamaktadır. Güvenilirlik bulguları, ölçeğin tekrarlanan ölçümlerde istikrarlı sonuçlar verebileceğine işaret etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal bütünlüğünü ve boyutları belirlemek amacıyla gerçekleştirilen faktör analizleri, ölçeğin çok boyutlu bir yapıya sahip olduğunu ortaya koymuştur. AFA sonuçları, üretken liderliğin altında yatan temel faktörleri net bir şekilde tanımlamış ve madde yüklerinin ilgili faktörler üzerinde yoğunlaştığını göstermiştir. Ardından uygulanan DFA ise, elde edilen faktör yapısını toplanan veri seti ile mükemmel düzeyde bir uyum sergilediğini ve ölçeğin kuramsal modelini doğruladığını belirtmiştir.

Araç

Test Type: Geliştirme

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (Tipik olarak "Hiç Katılmıyorum"dan "Tamamen Katılıyorum"a uzanan bir yapıdadır.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Eğitim ve Organizasyonel Çalışanlar / Yöneticiler

Age Group: Yetkinler (Çalışan profesyoneller)

Population Details: Ölçek geliştirme çalışması, Türkiye'deki eğitim kurumlarında görev yapan farklı kademelerdeki çalışanlar ve yöneticiler üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Methodology: Öz-bildirim envanteri veya gözlemci tarafından doldurulan değerlendirme formu olarak kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler

Liderlik deęerlendirmesi, Örgütsel verimlilik, Eğitim yönetimi, Ölçekleme, Psikometri, Performans yönetimi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Mesut Demirbilek

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değil.

Affiliation Email addresses: demirbilekmesut@gmail.com

Correspondence Address: Bilgi mevcut değil.

Şzinler, Ücret ve Test Yılı

Üretken Liderlik Ölçeği, **2020** yılında akademik literatüre kazandırmıştır. Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı genellikle kaynak gösterilerek serbesttir, ancak büyük ölçekli uygulamalar veya ticari amaçlı kullanımlar için sorumlu yazar Mesut Demirbilek ile e-posta yoluyla (demirbilekmesut@gmail.com) iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Çetin, M., ve Demirbilek, M. (2020). Üretken Liderlik Ölçeği geliştirme çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Dergisi*, 35(4), 887-903. DOI: [10.16986/HUJE.2019052441](https://doi.org/10.16986/HUJE.2019052441)

Orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: [uretken-liderlik-olcegi-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/uretken-liderlik-olcegi-toad.pdf)

Üretken Liderlik Ölçeği Maddeleri

Ölçeğin orijinal maddeleri bu kaynakta sağlanmamıştır. Maddelerin tam metnine, yukarıda belirtilen akademik makale (Çetin & Demirbilek, 2020) aracılığıyla ulaşılabilir.